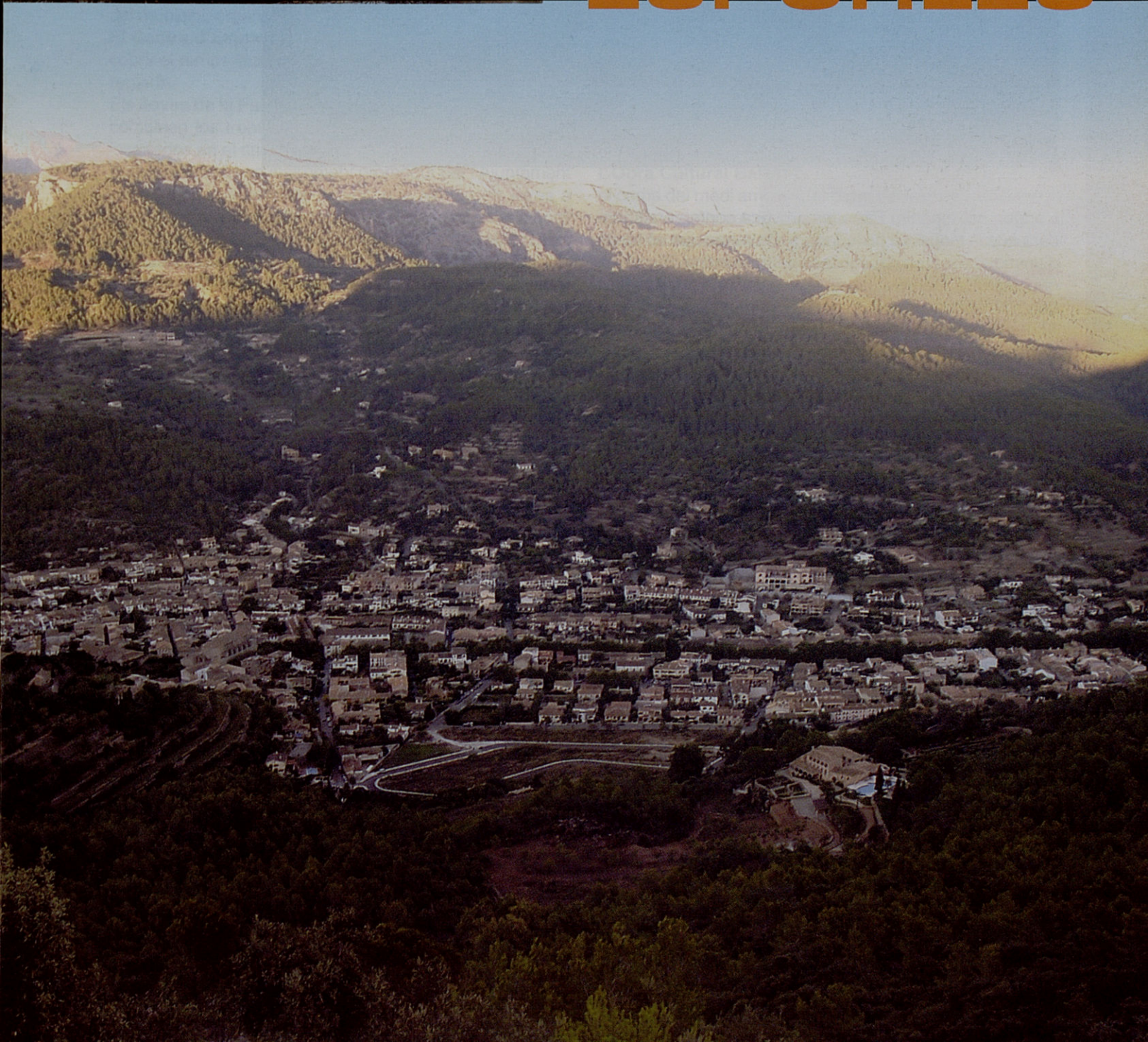

ELS
NOSTRES
POBLES

ESPORLES

La història

La industrialització és el fet històric distintiu d'Esporles

• Guillem Roman Quetglas

L'origen del topònim Esporles provoca controvèrsia, encara que la majoria d'historiadors convenen que es tracta d'un mot mossàrab derivat de la paraula llatina *Sportulae*, que significa 'senalla' i que fa referència a les senalles que s'hi fabricaven a partir de les palmes del garballó.

Al municipi hi ha importants jaciments arqueològics que evidencien l'existència de poblacions assentades al terme. A la cova natural de Canet s'han localitzat les restes més antigues anteriors a l'època talaiòtica, que, segons alguns experts, són les primeres que donen fe de la presència humana a Mallorca, entorn de 7.000 anys aC. Quant a l'època talaiòtica, cal destacar el talaiot del puig de ses Forques, a Son Tugores; el talaiot des Caragol, a Son Malferit; el poblat talaiòtic des Corral Fals, a les planes de Canet; el de s'Ossera, a sa Granja, i el turó fortificat de Son Dameto.

Durant l'època romana es consolida el conreu de la trilogia mediterrània: l'olivera, la vinya i els cereals, sobretot el blat. Pel que fa als assentaments, alguns desapareixen, mentre d'altres, com és el cas de sa Granja o Son Llabrés, continuen poblats.

L'època islàmica deixa multitud d'empremtes en la toponímia i en els nombrosos sistemes hidràulics conservats. L'abundància de torrents i fonts fa aparèixer explotacions agràries –alqueries d'Alpich o Canet– basades en l'horticultura.

Molts dels actuals esporlerins i esporlerines tenen una història comuna amb un fil conductor que té com a inici l'any 1229, quan Jaume I conquereix Mallorca. Després de la conquesta es duu a terme el repartiment i Esporles passa a mans de Nunó Sanç, comte del Rosselló i la Cerdanya, que mor sense descendència, de manera que el terme municipal passa a la porció reial.

Esporles compartí una mateixa administració amb el

municipi de Banyalbufar fins al 1836. La relació entre els dos nuclis fou tensa durant els segles d'unió, ja que tots dos lluitaven per albergar la seu administrativa. El sistema municipal estava en mans d'una junta de prohoms: el batle reial, els jurats, els consellers i el clavari.

Mentre que durant tota l'època medieval i moderna l'economia local consistí majoritàriament en l'agricultura, la segona meitat del segle XIX presenta un canvi en l'estructura social i econòmica del poble amb l'aparició d'una incipient indústria tèxtil. L'aigua que corre pels torrents i les fonts d'Esporles fou el detonant del desenvolupament industrial.

La industrialització afavorí en gran manera l'organització del moviment obrer, que provocà la formació de grups republicans primer i del socialisme més tard. La Segona República arribà en un moment en què a Esporles es manifestava una considerable polarització social de caire ideològic i religiós. Qui no s'identificava amb la Casa del Poble acudia al cinema Coliseo; hi havia cafès d'esquerres i cafès de dretes; o bé se simpatitzava amb la Federació Gremial Esporlerense o bé amb el Fomento Esporlerense. L'enfrontament entre conservadors i progressistes fou palès durant la Guerra Civil. Esporles fou un dels pocs pobles que posà resistència a l'aixecament contra la República. La industrialització va facilitar la influència del moviment modernista a la vila. A principi de segle XX, moltes façanes de cases particulars foren decorades amb detalls de caire popular. Les cases de Bellavista a la Vila Nova, Son Tries Nou, la Casa del Poble –fundada l'any 1930 per la Fundació Obrera d'Esporles i seu de la Federació Gremial i la Casa dels Sindicats–, Ca sa Catalana o la Villa Maria (anys vint i trenta), són clars exemples d'aquest estil i revelen l'aparició i la consolidació d'un nou estament social: la burgesia.

El teixit associatiu Una xarxa irrompible per la cohesió social del poble

• Guillem Roman Quetglas

Esporles frueix d'una salut formidable tant pel que fa al nombre d'associacions com a la quantitat d'activitats que de forma constant i en creixement continu s'hi duen a terme. Actualment, hi ha quaranta-tres associacions en actiu. En aquest recompte hi ha incloses quatre associacions de veïns, quatre associacions de caire educatiu, set associacions esportives, tres que corresponen a formacions polítiques, una que agrupa els comerciants i una altra que aglutina la tercera edat.

El **Casal de Joves de Tramuntana**, que reuneix joves del municipi, organitza activitats puntuals durant tot l'any. El **Centre d'Esplai Sa Cadenera**, que té com a finalitat cobrir el temps lliure dels infants a partir de l'educació no reglada.

Els **Joves de la Parròquia**, que amb la tutela de l'Església combinen les trobades ludicoculturals amb experiències inspirades en el cristianisme.

El **Caponvàs** és un instrument promogut per l'Ajuntament que ofereix una sèrie de serveis que ajuden els joves a desenvolupar-se com a ciutadans esporlerins i del món.

Les agrupacions culturals constitueixen un distintiu en l'entramat social del poble. La **Banda Lira Esporlerina** està formada per uns quaranta músics i fa actuacions per Nadal, Reis, Carnaval, Pasqua, Santa Cecília i per les festes de Sant Pere. El **Cor d'Esporles**, que ja té vint anys, agrupa unes quaranta-cinc persones; actua principalment per Nadal i Sant Pere i adesiara participa en trobades fora de l'illa. La tercera, anomenada **Mà de Música**, combina l'àmbit musical amb el cultural. La Rondalla Maristel·la és una escola de ball de bot que agrupa més de cent persones. Els **Xeremiers d'Esporles** apleguen aquest estil d'agrupacions musicals, participen a moltes d'activitats que s'organitzen en el poble i s'han arribat a convertir en un reclam sonor molt pintoresc.

Pel que fa a les entitats de tall cultural dedicades a les arts escèniques, a Esporles, en trobam tres: una de teatre anomenada **Això no té Nom** que enllesteix una o dues obres a l'any i està formada per afeccionats. L'**Ordre d'Oriat** és un projecte que ha culminat en la producció d'una pel·lícula

feta a Esporles amb un elenc format majoritàriament per esporlerins. I la colla de dimonis **Bots i Foc**, protagonistes dels correfocs que marquen el colofó de les festes de Sant Pere i que van armats d'una parafernàlia estètica molt ufana que inspira gran respecte tant a petits com a grans. Les característiques orogràfiques d'un municipi com aquest obliguen a disposar d'un grup o més d'excursionisme. Esporles en té dos, els **Ermassets Club de Muntanya**, integrat per joves, i el **Grup Excursionista d'Esporles**, en què la majoria són adults. El rost no impedeix que el poble disposi d'una associació que giravolta entorn dels cavalls de munta, anomenada **Sa Ferradura**.

Dins l'àmbit social hi trobam els **Amics dels Animals**, que vetlen pel tracte just a les bestioles. Els **Amics del Bonsai** van fent carrerany i cada any se'n poden constatar els resultats amb l'exhibició que fan durant les festes, a part de la mostra permanent situada al pati de la biblioteca. L'**Obra Cultural Balear** hi té una filial de gran renom. En el camp del medi ambient, el **Grup de Natura** s'encarrega de difondre els valors paisatgístics i el coneixement de la flora i fauna local. El **Grup de Memòria Històrica** té cura de dignificar i redescobrir les injustícies i la repressió que patiren molts dels nostres conciutadans per mor de la negligència dels conductors de la transició i la consolidació d'aquesta democràcia. **S'Hort de sa Figuera** advoca pel consum responsable, i els **Voluntaris d'Esporles** visiten la gent gran que ho sol·licita per fer-los companyia i ajudar-los en el seu dia a dia. L'**ONG Esporles al Món** té com a objectiu la sensibilització i el desenvolupament de projectes de cooperació al desenvolupament.

SOS Casa del Poble és una iniciativa que ha lluitat per recuperar la Casa del Poble, fins fa poc en estat ruïnós. Enguany hauran aconseguit el seu objectiu: la rehabilitació del casal.

I per acabar, cal mencionar **Protecció Civil d'Esporles**, que amb un vehicle, material i un bon grapat de voluntaris són presents als actes multitudinaris i sempre estan disponibles per donar una mà als professionals de les emergències en incendis forestals, inundacions i cerca de persones.

Esporles-Mallorca

La Granja

Ctra. Esporles-Banyalbufar, km. 1,6

La Granja:

971 610 032

Restaurante la Granja:

971 610 655

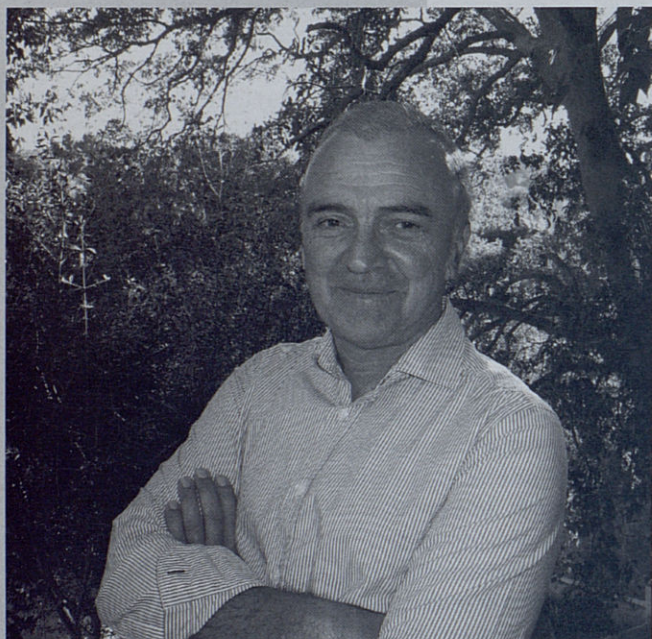
Bodas
Banquetes
Almuerzos y
Cenas de Empresa

www.lagranja.net

ONOFRE RULLAN

Un sentimentalista constructiu

Esporlerí, catedràtic de Geografia del Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears especialitzat en urbanisme i geografia històrica, soci del GOB i director general del Litoral durant el primer pacte (1999-2003), Onofre Rullan és un home que ha contribuït a conformar una barrera de contenció que,

Sou fill d'Esporles, d'on més?

Som un esporlerí que he fet la meua carrera a cavall dels tres booms econòmics que han sacsejat Mallorca des de la segona meitat del segle xx. La primera pujada de llet del territori i l'economia mallorquina, la dels seixanta i setanta, em permeté estudiar més enllà de la primària, cursar secundària a Palma i, més endavant, geografia a la incipient UIB —som de la tercera promoció de geografia de la UIB. La segona gran engreixada, la dels vuitanta, em permeté aconseguir una plaça de funcionari a la nostra universitat. Finalment, a les acaballes de la darrera explosió, la d'abans de la crisi del 2008, vaig poder accedir a la càtedra. Supòs que aquesta vida acadèmica, juntament amb una sensibilitat per la llengua, la cultura i el territori, m'han fet beure dels pensadors crítics amb el model actual d'organització humana.

Me'n podeu fer cinc cèntims, d'aquesta visió crítica?

Ens hauríem de remuntar a la postguerra. El franquisme, com és conegut, es posicionà amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista. Quan Hitler és derrotat, Espanya queda submergida en un món de fam i foscor fins que, passats vint anys de l'esclat bèl·lic, els Estats Units decideixen incorporar-la dins l'òrbita occidental netament capitalista, no fos cosa que hi hagués un retorn al passat republicà

des de l'activisme, la paraula, la reflexió i la investigació, ha intentat alenir les fortes inèrcies del desenvolupisme voraç empès per uns altres mallorquins i no mallorquins. Amb un sentit de pertinència propi de qui sent com a seu l'indret on ha nascut, crescut i viscut, ha aportat la seva passió per fer d'Esporles un lloc millor.

perillosament procliu al socialisme. És quan el tabac ros, la Coca Cola i el whisky arraconen el tabac de pota, la pinya i la cassalla. El somni de Franco i l'oligarquia a la qual servia era tenir un país industrialitzat que s'emmirallàs en les potències europees de la primera meitat del segle xx. D'aquest anhel, qualche engruna en va caure, per exemple, la SEAT, que aprofità el diferencial en sous i la docilitat imposada a la mà d'obra, fenomen equiparable al que està passant amb la Xina, l'Índia o el Marroc en aquests darrers quinze anys. Però per modernitzar-te i industrialitzar-te has de pagar les modernitats (cotxes, TV, electrodomèstics...) i els béns d'equipament de la indústria, i el turisme de masses fou la solució comptable. La versió mallorquina de l'occidentalització és el turisme i la revaloració immobiliària.

La revaloració immobiliària?

Els excedents econòmics derivats de l'explotació turística concentrada de nuclis com s'Arenal o Magaluf, directament o indirectament, s'invertiren en urbanització i edificació. Per a la societat del moment, com per a l'actual, no n'hi havia prou de guardar doblers, ja que la inflació els devalua; s'havia i s'ha d'invertir. Per això, creixen nous espais urbans enfora de la trama urbana —Palmanyola, ses Rogetes, es Verger, per exemple—, i a Palma mateix s'intensifica l'eixample fins a densitats de 700-800 habitants per hectàrea. Això proporciona al treballador una forma de canalitzar els seus estalvis, alhora que la incipient classe mitjana se'n va del nucli urbà, d'acord amb les noves modes d'urbanitzacions metropolitanes que també ens vénen, com els turistes, d'Europa.

I d'aquí el desenvolupisme urbanístic propi d'aquestes contrades?

Mesclau la política franquista abans esmentada, grans dosis d'indiferència cap a la identitat pròpia, el fet d'haver passat gana en temps anteriors i un augment demogràfic a partir de gents de parla i cultura diferent de la d'aquí (espanyols i estrangers), i ja tenim en Frankenstein fent les primeres passes.

Frankenstein? Però què em deis de la prosperitat que ha generat aquest fenomen?

Un model que ens ha dut a la situació actual caracteritzada per un model social acabat. M'explic: al final de la crisi anterior (1992-1995), quan s'acaben de pagar les factures

ESPORLES

de l'Expo i els Jocs Olímpics, Euskadi, Catalunya i les Balears se situen als primers llocs en renda per càpita per habitant. Actualment, les Balears estan just enmig de la taula de classificació —el setens o vuitens—, mentre que Euskadi manté el primer lloc, segueix essent industrial i tecnològic —com Alemanya—, ha mantingut una població estable i socialment està més cohesionat que mai.

A Mallorca, el model que comentam ens ha dut a un fort augment de la població i dels llocs de feina no qualificats, i a un afebliment industrial —llevat de la construcció—, cosa que ha desembocat en una societat extremadament dual amb una gran proporció de classe treballadora no qualificada ocupada als sectors turístics i de la construcció i amb un fort component immigratori. Les classes altes viuen en fortificacions i espais privilegiats; la classe mitjana només és important entre el funcionariat, i uns excedents de gent qualificada, titulats universitaris que hem format amb els nostres impostos, ara mateix només veuen futur treballant més enllà de les nostres fronteres, on no han pagat la seva formació. Això són les segones passes del Frankenstein que esmentava abans, una societat que mentre desnona les famílies de les seves cases per no poder pagar als bancs segueix batent rècords de visitants que arriben a Son Sant Joan.

Parlem del paisatge urbà d'Esporles i de la seva herència industrial. Les fàbriques han desaparegut, ja no hi ha so de sirena, sinó el repic quasi provocador de les campanes de l'església. Què en queda, de tot allò?

Els edificis de tres plantes que hi ha a la carretera, davant el passeig o l'església, entre d'altres. L'església és una peça urbana d'alçària ostentosa que s'inaugura en la plenitud de la societat industrial (1923). Construïnt un nou edifici tan alt i gros, la institució religiosa afirma la seva importància davant la puixant societat civil que impulsa la industrialització. Una societat civil que aviat esdevindrà republicana i que promou els espais públics: el passeig, la voravia ampla que va del passeig a la Vila Nova, la Casa del Poble, les escoles públiques i, des del costat conservador, el Coliseu, el Foment i tota l'obra de l'església. Tot plegat són evidències d'aquella viva societat.

Esporles, a principi de segle XIX, era molt semblant a Puigpunyent i Valldemossa quant a territori i orga-

nització social, però es diferencià dels dos pobles veïnats. Per quina raó?

Quasi tots els viatgers europeus (els antecedents dels turistes actuals) expliquen en les seves cròniques que en arribar a Esporles hi passen pràcticament de llarg, sense fixar-s'hi gaire. Un poble d'encuny industrial no els atreïa l'atenció com el costumisme i els aspectes pintorescs de Puigpunyent, Banyalbufar o Valldemossa. El punt d'inflexió en el canvi del paisatge urbà esporlerí fou la desamortització liberal dels béns de l'Església, que són adquirits per forces econòmiques emergents, entre les quals hi havia les industrials. Pobles com Banyalbufar o Valldemossa es beneficiaran de l'altaveu publicitari que suposen els escrits de George Sand, l'Arxiduc, i tants i tants poetes que s'han embadalit contemplant les marjades de Banyalbufar. D'Esporles només miraven sa Granja i Canet, lluny del poble i, quan arriba el turisme en els anys seixanta, Banyalbufar i Valldemossa tenen bona part del camí fet, són coneguts. Banyalbufar surt en reportatges del *National Geographic* de l'any 1928 i 1954, i el 1968 ho fa al *New York Times*. Valldemossa té una mala fi de visitants il·lustres, des de Chopin a Unamuno i Rubén Darío passant per Antoni Maura. Gràcies a això avui Esporles no és tan territori *guiu*, és sobretot residencial.

Per acabar, com veis el món?

La globalització ha romput allò més local tant per a bé (com els moviments democràtics que combaten les tiranies per Internet) com per a mal (canvi climàtic i pèrdua de diversitat). Amb la globalització, l'homogeneïtzació s'escampa pertot arreu, però de moment encara hi ha coses diferents que hem de reivindicar, encara estam condicionats i influïts per l'entorn, pel veí del costat i pel passat.

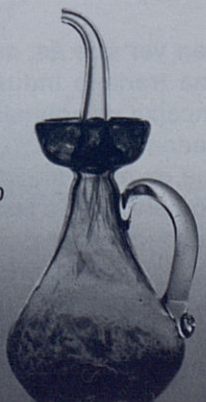
El darrer professor del món de geografia dels Països Catalans (fins al 2011, ara ja no en queda cap) és autor en solitari de dos llibres: *Construcció territorial de Mallorca*, premi Lluís Soler 2001, i *L'ordenació del territori de les Illes Balears*; coautor d'una trentena de llibres, i articulista tant en premsa especialitzada com en premsa local. Apassionat de la geografia històrica, el seu ull de geògraf desconstrueix permanentment el paisatge, especialment l'urbà. Li desitjam llarga vida i li asseguram que en tornar-lo a entrevistar parlarem de toponímia.

Lafiore®

Vidrio Artístico · Artistic Glass

Visiten nuestra factoría de vidrio artesanal y vivan la fascinación del vidrio soplado de Mallorca.

Ctra. Valldemossa km. 11
07190 S'Esgleüeta Mallorca
Tel 971611800
www.lafiore.com

sa Bodega de'n Rino

RESTAURANTE - PIZZERIA

Passeig del Rei, 4 · 07190 · Esporles
Tel. 971 61 07 00

RAFEL JOAN FORTESA de malnom Cabil·la

Un extern de tota la vida

Esporles, amb prop de 5.000 habitants, és un municipi amb un cinquanta per cent dels seus residents originària d'enjondre, amb la particularitat que la majoria d'ells provenen d'altres municipis de Mallorca. En els darrers trenta anys, la presència dels forans ha deixat petjada en l'àmbit social i

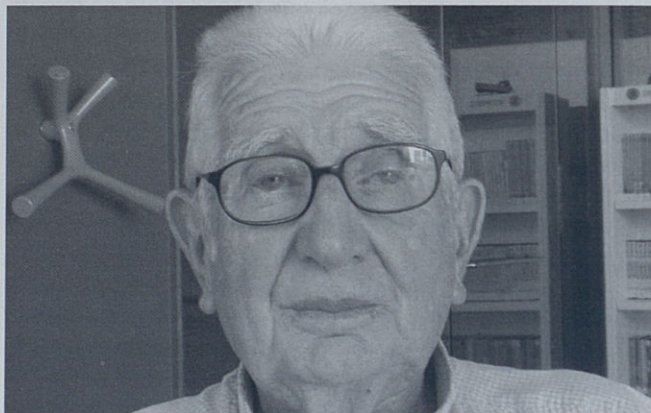
Santamarier de naixement, fa 82 anys que va treure el cap al món. De nissaga de mestres d'obra, el seu llinatge maçó es remunta a principi del segle XVIII, descendent de Lluç Mesquida, constructor de temples. Entorn del 1700, un dels Lluç fou mestre major d'obres de Palma. La tradició constructora acaba amb seu padrí, en Cabil·la, un malnom adquirit d'adult per la seva fama de rumiar bé les solucions als problemes constructius del seu temps. Així i tot, son pare no es féu enfora del gremi, ja que posà una teulera a ses Rotes Velles de Santa Ponça aprofitant la concessió de la neteja de la garriga baixa de la possessió. El progenitor traspassa i deixa tres al·lots orfes. En Rafel té 8 anys i de sobte passa d'una infantesa afable a tenir una responsabilitat que necessàriament fa que es boti l'adolescència. Queda sota la tutela de sa mare, però comença a rebre una gran influència del seu padrí i del seu conco. El conco, germà de son pare, va ser tot un personatge en una època en què la discreció, la prudència i l'obediència al règim marcaren la vida de la gent. Pel seu càrrec, enginyer tècnic, hauria pogut pujar a la roda del guany fàcil i de les mangarrufes, però optà per l'honradesa i l'ètica professional. Amb un esperit crític i independent, els seus fets i les seves dites forjaren la personalitat d'en Rafel, i de qualque manera podríem inferir que la seva aportació a la societat és una conseqüència d'aquell influx. Cursa estudis mitjans i, el 1953, comença la carrera de funcionari a la Jefatura Provincial de Carreteras de Baleares, sense abandonar la seva tasca d'administratiu a la teulera (fins al 1959, quan la família la deixa) i de pagès d'estiu a Santa Maria a les ordres del padrí. Com a pagès, vol fer ressaltar la seva especialització en el tractament de les figues. També coneix bé l'ofici de teuler, de quan gairebé tot el procés era artesanal.

Voltam els anys cinquanta i ens plantam en els rompedors seixanta. Comença aquesta dècada festejant una esporlerina, Margalida Moranta, i s'hi casa el 1963. Diu que en aquell temps era tot un entreteniment anar a cercar les al·lotes fora poble. El 1979, ve a viure a Esporles.

A part de la influència dels vostres familiars, quines han estat les vivències que us han marcat?

Els viatges. Del 1975 al 2004, visit més d'una quarantena de països per Àsia, Europa i Amèrica. La primera meitat d'aquest període es caracteritza per la guerra freda, l'aïllament consegüent dels països, la poca informació que en transcendeix i un turisme escàs. Per a mi, aquests viatges són tota una font d'informació al voltant de la diversitat humana i els sistemes d'organització social.

cultural del poble. Sense anar més lluny, el màxim representant del municipi és un solleric nascut a Oxford. Per això, hem demanat a Rafel Joan Fortesa un poc del seu temps per fer petar la xerrada i reflectir en aquesta entrevista el seu tarannà i la seva visió del poble.

Explicau-me alguna anècdota d'aquells viatges, de quan només uns quants tenien el privilegi o la dèria de trespasar pel món?

Quant a les conseqüències del dualisme EUA-URSS, era molt curiós constatar com en el bloc socialista els països satèl·lits fruïen d'un nivell de vida superior al de la potència, mentre que pel que fa a Amèrica era a l'inrevés: els països tributaris dels EUA, és a dir, gairebé tot Amèrica, tenien unes condicions de vida molt inferiors als nord-americans. Per saber si un país va bé, s'ha d'observar l'estat de les sabates dels seus ciutadans, els llums de les seves cases i la mida de les senalles de la compra de queviures. El món t'ho diu tot, si el saps interpretar.

Es diu que els habitants dels pobles de muntanya són diferents dels habitants del pla, fet que no és exclusiu de Mallorca. Andins, afgans, kurds, les nacions de l'Himàlaia, són pobles que conserven idiosincràsies poc exposades als fluxos migratoris propis de les planes. Un amic meu, metge i sociòleg francès, em comentà que el sistema democràtic entrà a França amb més força i facilitat al pla que no a les zones de muntanya, on la resistència fou més gran.

Ben ver que és, emperò precisament Esporles, amb una tradició industrial i obrera secular, trobau que encaixa en aquesta premissa tan general?

Certament, a Esporles hi ha hagut una dicotomia social que es romp tràgicament amb la Guerra Civil. La tradició obrerista de principi de segle XX forja una comunitat d'esquerres i anticlerical enfrontada als poders fàctics: església-cacics-burgesos. El franquisme enterra aquesta tradició i reforça l'altre bàndol. Quan vaig venir a viure a Esporles, fou curiós el fet que em demanassin si anava a missa.

Parlau-me de més curiositats esporlerines vistes per un ull forà.

És peculiar la rivalitat que encara perdura entre la Vila Vella (tradicionalista) i la Vila Nova (obrerista). El sentimentalisme i la ideologia, i tal vegada alguns prejudicis municipals, han fet de la Vila Nova un barri cohesionat amb personalitat pròpia.

Pot ser que algun lector es demani per què us faig una entrevista en un monogràfic sobre Esporles. Evidentment, és per la vostra faceta investigadora i per ser un impulsor sociocultural del poble. Contau-me com sorgeix la idea de muntar les Jornades sobre Estudis Locals?

La meua estrena com a jubilat es caracteritza per una forta voluntat d'endegar una etapa investigadora. Estudiï genealogia i faig la història dels Cabil·les. He estat president de Mahuya, associació de Santa Maria que impulsa els estudis locals. Estudiï arxivística i onomàstica, i començ a freqüentar l'Arxiu Diocesà i l'Arxiu del Regne de Mallorca, activitat que em provoca una forta addicció —de la qual m'advertiren ja fa prop de vint anys. Col·labor en les revistes *Coanegra* de Santa Maria; *Miramar* de Valldemossa, i *El Grop i Sportilus* d'Esporles. I fa uns deu anys, juntament amb una esporlerina d'empenta, Olga Terrassa, posam en marxa els estudis locals. Altres esporlerins i externs s'hi afegeixen. Enguany n'hem fet la quarta edició.

Què suposen els estudis locals per a un poble com Esporles?

Forgen la història local, impulsen les persones vinculades al territori a gratar dins la paperassa, a investigar, a ordenar els fets que constitueixen una de les raons de ser de la nostra existència: la nostra història més immediata.

Com veis l'Esporles actual?

Passa de ser un poble obrer i industrial fins als anys seixanta a ser a partir dels vuitanta un poble burgeset habitat per funcionaris i treballadors de coll blanc amb un nivell cultural i econòmic més alt que la mitjana. Entre i entre, el poble pateix l'emigració cap a Ciutat. És curiós el fet que molta gent ven la casa per sis peces per anar a Palma, comprar un pis, endeutar-se i, a partir dels noranta, vendre el pis i tornar a endeutar-se per comprar a Esporles.

Esporles és un poble que aporta més del que rep. Es un exemple de diversificació cultural i de teixit social. Compta molt políticament per les seves iniciatives: Fira Dolça, contacontes, Festival Internacional del Conte, recollida selectiva, agenda local, política urbanística i un llarg etcètera. Serveix de model per a altres pobles. En aquest aspecte crec que l'aportació dels externs ha estat cabdal.

Què pensau del que passa amb la nostra llengua, dels atacs que rep dins l'àmbit educatiu?

Que la diversitat lingüística d'un poble és una riquesa cultural i històrica cabdal per a la seva existència. Voler-la rebentar és una mostra d'ignorància.

Com veis el món?

Diuen que és una olla de caragols, però jo crec que sempre ho ha estat, el que passa és que la informació és immediata: cau un avió a l'altra punta del món i tot d'una et cau dins la cuina. Som optimista, eclèctic i relativista. Pens que la gent d'ara és més humana, més sincera que la gent de fa cinquanta anys. El jovent té un component espiritual més intens que el que tenen els adults. El concepte de la solidaritat està més arrelat. Emperò veig un perill derivat de la globalització: l'ofensiva per despersonificar l'individu i la dolència de molts dels qui controlen el poder.

I, per acabar, què trobau del sistema parlamentari espanyol, del qual sorgeixen escàndols gairebé diàriament?

Aquest sistema, sense ser perfecte, és el menys dolent dels que hi ha. Això ja ho digué el primer ministre anglès Winston Churchill quan li demanaren l'opinió sobre la democràcia. En una ocasió un periodista amb mala idea digué a Fidel Castro que al seu país no hi havia democràcia, que no hi havia sistema parlamentari i que el sistema que presidia era totalitari. Ell contestà: «Ustedes me hablan de unos logros burgueses: voto, parlamento, representación, y yo les digo que un voto con hambre es un escarnio a la dignidad de la persona, y que primero son los logros revolucionarios: vivienda, sanidad y escuela.»

Moltes gràcies, Rafel, que el destí et conservi per molts d'anys i que segueixis aportant el teu saber i el teu exemple a aquesta societat.

Ctra. Esglaieta-Esporles, Km1.
Esporles - Illes Balears - Mallorca
Tel: 971 611 889 · www.parcdecanet.com

Pont de Son Galcerán, Pol. 5 - par. 23 | 07190 Esporles
Tel. 971 611 224 | info@songalceran.com

AJUNTAMENT
D'ESPORLES